

מסורת הש"ס

כירה פרק שלישי שבת

מב.

עין משפט
נר מצוה

ל א ב מיי פ"א מהל
שבת הלכה ז ויפ"ב
הלכה ט טושי"ע א"ח ס'
של טעף מ:
לד ג מיי שם פ"א הל' ז
טושי"ע א"ח ס' שם
טעף יז:
לד ד ה מיי פ"ב מהל
שבת הלכה ו טושי"ע
א"ח ס' טמן שם טעף יז:
לד ו מיי שם טור ש"ע שם
טעף טז:

תוס' ישנים

א) עיר וכול לומר דממין
למין לון דוקא כ"ש שרי
כ"ש אצל כלי ראשון אסור
אזו ע"ז למין ממין:

רבינו הגאון

ראקשינין
דשמואל כ"ר שבעין והאמר
שמואל מכבין גחלת של
מחבת ברה"ר בשביל שלא
יורוקו בה וביים אבל גחלת
של של א"ז ואילו ר"ש סבר
אפילו של עץ מותר לפי
שאין מחבין לכבות אלא
כדברי ר' יוחנן וכו' ור' חייא גרונא
סבר ר' יוחנן שמואל ודאסיקנא
לעולם כ"י יהודה סבירא
ליה דאמר מלאכה שאינה
צריכה גופה חיוב עליה,
אמרוהו דבר שיש בו היזק
לרבים כגון צידית נחש וככו
גחלת של מחבת בזמן שהיא
חמה והיא שחורה והרואה
אוחה רומה שהיא צוננת
לפי שאין בה אדמומית
בגחלת לחוש למינצו בני
אדם ויוקוין בו לפיכך מותר.
אבל גחלת של עץ אם
סבור אדמומיה נכתב כבר
ואינה מוקת ואם אדמומיה
בה כל הרוחה אותה מתרחק
ממנה, ומכל פנים אין אדם
ניחוש שהשחורה כבר כבחה
והאדמומה מתרחקת ממנה,
לפיכך המכבה אותה חיוב,
ולפיכך היה שמואל אסור
בגחלת של עץ. ומדוקיה
אמר רבינא קוין ברה"ר
לגופה פחות מחות מדי
אמות. ואע"ג דרב שמואל
בהלכתא כרב באסורי, בהא
קרייל כשמואל דאמר
במלאכה שאינה צריכה
לגופה בה כל כ"י יהודה,
דבריש שאין מחבין סבר לה
כ"י, ומרוב א"ז ורבינא
שמעי מיניהו דהלכתא כ"י
היינו כמר מרתינן ר' חייא,
דחני ר' חייא נותן אדם
קיתון של מים לתוך ספל
כו. ורב מפרקי לה לרב
הונא ואמר ליה מערה תניא,
לכומר מערה אדם קיתון של
מים לתוך ספל של מים בין
חמין לתוך חמין בין חמין
לתוך חמין, קרייל כותיהו
דאמרי דלא קפיד, רב.
ולא נמי ספל ואמבטי וכו'
למחוס, דאוקימנא ליה
שסור לתת בתוכו צונן ומעטין
ביות חמין בו כדי שיחמו אלא
מרוכזין כדי להפשיחן. כי הימים
ואמבטי וכו' שמתחממין בכלי
אחר ומעטין בתוך הללו לפיכך
מותר שנמצאו כלי שני, וקיייל
כלי שני מותר.

אפילו של עין נמי. ואם תאמר ומאי ס"ד דמקשה וכי משום
דסבר שמואל כרבי שמעון חמין שמואל יסבור כמותו
במלאכה שאינו צריך לגופה"ו ו"ל דס"ד דמקשה דודאי הא זהא
תליא משום דסבר רבי יהודה למלאכה שאינו צריך לגופה חייב
עליה היכא דמתכוין בשאין מתכוין
נמי החמירו חכמים אצל לרבי שמעון
דפטור עליה מן התורה אף במתכוין
לא חש לאסור מדרבנן כשאין מתכוין
כיון דמתכוין עלמנו ליכא אלא לאסורא
דרבנן ומיניה לפי האמת לאו הא זהא
תליא דשמואל א"ע"ג דבמלאכה שאינה
צריכה לגופה סבר כרבי יהודה דחייב
[מתמין] חמין שמואל ולרבי יהודה נמי
אסור חמין שמואל אפילו בגרייה
דמתכוין עלמנו לא אסור אלא מדרבנן
דמאמר" לקמן וצ"ל כ"ל התדיר (וחיים)
דף ט"ז (שם) דלמר שמואל המתנדב
יין מצילו ומולפו ע"ג האשים דפרך
והא קא מכבה ומשני דסבר דבר
שאין מתכוין מותר ופרקי כי הכא
דלמר שמואל מכבין גחלת של מחבת
אזל לא של עץ והסתמא אומר רש"י
דפרקי מכ"ש דכיון דסבר שמואל
דמלאכה שאינה צריכה לגופה חייב
א"כ סבירא ליה נמי בצבת דבר שאין
מתכוין אסור דסבר דמקשה דהתם
דהא זהא תליא כמו מקשה דהכא
וכיון דצבת אסור חמין שמואל כ"ש
צעלמא אף הקשה דמשמע דאי הוי
סבר שמואל מלאכה שאינה צריכה לה
פטור עליה הוה חמי שפיר ואמאי והא
מלאכה שאינה צריכה לגופה שזר
אסוריה דלמי שבת חייב עליה וכו' ו
דסבירא ליה דהא זהא תליא א"כ אמאי
קאמר התם דבר שאין מתכוין מותר:
נותן אדם חמין לתוך חמין. א"כ אמאי
ככלי ראשון לחמין לתוך חמין
אינו מצטל כמו שאפרש ולא כוונת לתוך
חמין אפילו בכלי שני דגורי צ"ש כלי
שני אטו כלי ראשון וצ"ה דפליגי ושרו
כוונת לתוך חמין היינו דוקא בכלי שני
דקתמי דמ"ה צכוס משמע דכלי
ראשון מודו צ"ה ולא משום דסברה
הך צרייתא דמתאה גבר דפירש
צקונטרס דאם כן יקשה מהכא לנ"ד
ש"ע למה גבר ולמאן דלמר תמאה גבר
נמי הא מצטל כדי קליפה כמו שאפרש לקמן צע"ה אלא נראה כמו שאומר ר"ת לחמין לתוך חמין
שדרך ליתן המועט במרוצה ולכן אין מצטלים החמין המועטים כלל לפי שמתערבין צוננין המרוכזין ומצטל חמיותן ולא כוונת לתוך חמין
שהחמין של מטה מרוכז ומתערבין בהן הצוננין המועטין ומצטל חמין. נראה דהאי אמבטי איירי כגון שהוא כלי
שני ולא הוי כהוא אמבטי דלעיל דקאמר דשמי להניח פך צאמבטי מוקאמר ספל אינו צאמבטי והאי ספל ע"כ כלי שני דאי כלי
ראשון אמאי אינו צאמבטי ודכוותיה אמבטי הוי כלי שני ועוד דאי צאמבטי שהוא כלי ראשון איירי לא הוה ליה למינקט אמבטי אלא מיחס
שהוא לשתייה דומיא דכוס ומדנקט אמבטי משמע דכלי שני איירי ואתא לפלוגי בכלי שני זין כוס שהוא לשתייה למבטי לפי שחמין הרבה
ואיכא למיגור דהרואה אותן חמין כל כך סבור דכלי ראשון הוה וצמתי' דנקט במיחס שהוא ראשון לא יתן לתוכו מים הוה מני למימר
צאמבטי שהוא שני לא יתן לתוכו מים אלא דמתי' מיירי צמתי' ומפליגי זין מיחס לכוס: **מי סברת ר"ש בן מנסיא אסיפא קאי**
ארישא קאי. היינו דוקא לנמי דס"ד לרב יוסף מעיקרא אכל לנמי דמסקי' דספל אינו צאמבטי קאי' אסיפא ככוס וסבר שפיר ר"ש בן
מנסיא כצ"ה דלפילו כוונת לתוך חמין מותר ואמאי מתי' דשריא לתוך הכוס אליבא דהלכתא דלכה כ"ר שן מנסיא ר"ש וצ"ה דלפילו
דארישא קאי ואסר ככוס לתוך חמין א"י מאי קמ"ל רב יוסף דספל הרי הוא צאמבטי כוס נמי הרי הוא צאמבטי לר"ש בן מנסיא דהלכתא
כוותיה וי"ל דרב יוסף צ"ה אתא לאשמעין דשרו צכוס: **נותן אדם חמין לתוך חמין.** ו"א"ת ואמאי לא מיימי צרייתא דלעיל דספל
אינו צאמבטי ואמאי איצטרך נמי רבי חייא למיתמי מרתייהו וי"ל דהשתא קמ"ל זין חמין לתוך חמין זין חמין לתוך חמין דהאי דספל אינו
צאמבטי ה"א דקאי א"ר שן בן מנסיא דאסר צאמבטי אפי' חמין לתוך חמין ועליה קאמר דספל אינו צאמבטי ושרי חמין לתוך חמין אצל חמין
לתוך חמין ה"א דאסור ואפשר דהאי דלעיל היינו הך דהכא אלא שקינרה ונקט ליטנא דרב יוסף דמיימי עליה: **שאני התם דמפשיח ב"י.**
ו"א"ת דלמר לעיל (דף מ:) טול בכלי שני ותן אצל בכלי ראשון לא א"ע"ג דמפשיח מנא וי"ל דהתם בכלי ראשון והכא דכלי שני שאני:

מוסר. שאין מתכוין לכך: **גהגם של מסכת.** שמשליכין לחוך פסולת
של כבול דלא שייך כבוו כהכי מדאורייתא ומדרבנן אסורה והיכא
דאיכא זקא לרביס לא גזרו על השבות: **אכל לא של עץ.** דאיסורא
דאורייתא היא וחייב סקילה: **אפילו של עץ נמי.** דהא לרבי שמעון
מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור
עליה וכל כיצוי אינו צריך לגופו
חוך מעושי פחמין או מהצבני
פתילה: **הלך.** כיון דלמרת לא
גזרו צבות דכיצוי מתכת צמקס
נוקא דרביס: **קון נכסום רביס**
מוניו פחות פחות מד' אמות. עד
שיסקנו לזידי רשות הרביס דאיסורא
דרבנן הוא: **וצמקס.** דלטול
דידיה דרבנן: **אפילו טובא.** יעבירו
צעקירה אחת: **חמין לתוך חמין.**
דקסבר תמאה גבר ואין חמין
מרתמין את האונן אלא מפשיחין:
ולא כוונת לתוך חמין. שהתחממים
מרתמין את העליונים דמתאה
גבר: **צכוס.** דלשתייה קצבי להו
ולא ניחא ליה שיחמו הרבה ועוד
דכלי שני הוא: **אוסר.** אפילו חמין
לתוך חמין: **ספל הרי הוא צאמבטי.**
ואף גב דכלי שני הוה האזיל
ולא לשתייה אלא לרתייה אסיירי
דניחא ליה שיחמו הרבה וגורין:
אלא צצבת רחיצה חמין ליכא.
צמתייה. דהא לרבי שמעון אפילו
חמין לתוך חמין אסור לא משכחת
חמין שהחמו ואפילו מע"ש של
יהיו צריכין להפיק רחיתן ואם כן
לא ירחוק אפילו פניו דיו ורגליו
צמתיין: **מי צצבת ר' שמעון אסיפא**
קאי. דלא שרי מ"ק אלא חמין חמין
זונן ואתא איהו ואסר אף חמין
לתוך חמין: **ארישא קאי.** לשתייה
וזונן לתוך חמין דקסרו צ"ה קאסר:
מתני' שהעביר. מן האור:
מרוכזין. זין השמשות: **לא יסן**
לתוך חמין. משתחך דכלי ראשון
כל זמן שרותו מצטל:
אכל

(א) זמחה ז"ל (ב) [שם ז"ל].
(ג) [שם ז"ל]. (ד) [שם ז"ל].
קלה. יבמות טז. ז"ל. טוה
(טו.) [שם ז"ל]. (ז) [שם ז"ל].
כ"ד אלפס. (ח) [שם ז"ל].
(י) [שם ז"ל]. ע"ש פסולת.
(יא) [שם ז"ל]. (יב) [שם ז"ל].
ע"ה. (יג) [שם ז"ל].

מוסף רש"י

מכבין גחלת של מחבת.
ללא בת זמיו היא איסורא
דרבנן היא דלמא, ומקס
היזק רביס לא גזרו רבנן
(בחיים ז"ל). אבל לא של
עץ. וכו' כ"ש לא משכחת
כיצו מן התורה אלא מחמת
לשבות פחמין ככיצוי וצ"ח
לם. דלר"ש מלאכה שאינה
צריכה לגופה פטור עליה.
וכיון וזו לא נזק גופה הוא
שיהיה צריך לו. דהלכא אלא
בא עליו, ודמי למזוזה של
המת לפתוק מעל פניו דמפר
עליה ר"ש צפיק המניע
(בחיים ז"ל). מולוכי פחות
פחות מארבע אמות. עד
שיסקנו לזידי הרביס של
חמין וצ"ה ח"ה. שהעביר.
מעל האור, מורותחין. ע"כ
שבת ע"ש חמיה (פסחים ז"ל).
לא יתן לתוך חמין. דכלי
ראשון מצטל ומלאכה מצטל
תכלין בשבת (שם).

מוסף דוספות

א. דהא טעמי דפליגי
ניניהו. דאילו דבר שאין
מתכוין, ואינו מתכוין
למלאכה אסור לכל
ובמלאכה הותר הוא
עסק, ואפשר נמי דלא
עבדי אסורא כלל, ואילו
מלאכה שאינה צ"ה,
מתכוין הוא לישלות אותה
מלאכה ממש ועושה
אותה, אלא שאין כוונתו
לעשותה לצורכה ולאותו
דבר בשבילה נקראת
מלאכה במשכך צ"ה,
1. כדאמר לקמן בד"א
ככוס דהתם כוס הוי כלי
שני, ועוד דאי חולי
ראשון, מאי שגא
מאמבטי, והיינו טעמא.
חוס ה"א"ש. ג. בצונן לתוך
חמין. חוס ה"א"ש. ד. לרב.
חוס ה"א"ש. ה. וא"כ ה"ה
[חמין לתוך חמין. טע"ל]
נימא דמבטי ליה עליון
לתחתון בכדי קליפה,
ותיאר, פ"י ה"ה. ו. דרב
מורי הכא. חוס ה"א"ש.
ז. ורובא גבר. טע"ה.
ח. הקשו בחוספות, א"כ
הא דרבא (דלא קפיד)
פליגא ארבי חמין, דהא
רב חמין פסק כ"ש,
ואוקימנא דר"ש דארישא
קאי שאוסר ארישא ככוס
צונן לתוך חמין, וספל
כיון שאינו באמבטי חמין
ככוס ואסור לתת בו צונן
לתוך חמין, וי"ל דכי
אוקימנא דר"ש דארישא
קאי טע"ה. י. דספל חמין,
באמבטי. טע"ה. י"ט.
טע"ה. י"א. מנצבת למי,
דאליבא דהלכתא אין
הפרש בין תנית צונן
לתוך חמין או חמים
צונן, דבאמבטי חמין
אסור כיון, אסור כיון
וככוס הכל מותר כ"ה
וכדברא דלא קפיד, רב.
פליגא אורי' חמין וכל
טע"ה. י"ב. א"כ אין חילוק
בין כוס לאמבטי. חוס ה"א"ש. ג.
דלאו אליבא דר"ש בן מנסיא
אצטריבא לי' למתני' ולא
אליבא דהלכתא קאמר לה. רש"י.
י"ד. ואסרי באמבטי. רש"י.

(א) ע"י כבול דברי רבינו ו"ל מדרשו' השב"א ו"ל ד"ה גחלת של מחבת ע"ש הי"ט.